

اعتیاد تزریقی؛ منبع اصلی هپاتیت

2 آبان 1402

هپاتیت‌های ویروسی یکی از عمده‌ترین مشکلات سلامت عمومی در جهان امروز محسوب می‌شوند و هر سال میلیون‌ها نفر به این بیماری مبتلا شده و جمعی از آنها نیز مبتلا به انواع حاد یا عوارض ناشی از بیماری و حتی مرگ می‌شوند...

این بیماری‌ها به دلیل هزینه‌هایی که ایجاد می‌کنند بار سنگینی بر دوش نظام‌های سلامت تحمیل می‌کنند. بر همین اساس در سال‌های اخیر سازمان جهانی بهداشت و به تبع آن کشورهای جهان توجه بیشتری به بیماری هپاتیت ویروسی B و C کرده‌اند. هدف سازمان جهانی بهداشت عمدتاً تشویق دولت‌ها به تقویت تلاش‌ها برای مبارزه با هپاتیت‌های ویروسی یا عفونت کبدی است که در سراسر جهان تعداد قابل توجهی از انسان‌ها را به کام مرگ می‌کشاند.

۳۵۴ میلیون مبتلا به هپاتیت در جهان

بنابر اعلام دکتر رشید رمضانی - رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت، در سطح جهان ۳۵۴ میلیون مورد مبتلا به هپاتیت B و C زندگی می‌کنند که از این تعداد ۲۹۶ میلیون نفر مربوط به هپاتیت مزمن B و ۵۸ میلیون نفر هم آلوده به هپاتیت مزمن C هستند. مناطق جهان به چند دسته منطقه با شیوع بالا، متوسط و پایین هپاتیت تقسیم می‌شوند و ایران در منطقه شیوع پایین بیماری قرار دارد. این درحالی است که در کشورهای منطقه امروز میزان شیوع هپاتیت بالا است. از طرفی در بسیاری از کشورهای جهان هپاتیت‌های ویروسی اولین علت پیوند کبد است.

وزارت بهداشت ایران نیز اولین گام مهمی که برای کنترل هپاتیت B آغاز کرد، واکسیناسیون سراسری کودکان کشور از سال ۱۳۷۲ بود. به دنبال همین تصمیم و با توجه به اینکه عمده‌ترین سیاست پیشگیری هپاتیت B واکسیناسیون این بیماری است و درمان قطعی جهت حذف هپاتیت B تاکنون کشف نشده است، بنابراین همچنان واکسیناسیون هپاتیت B در اکثر گروه‌های سنی مطابق برنامه راهبردی هپاتیت و در گروه‌های جمعیتی خاص و اصناف مختلف انجام شده است و می‌توان گفت با ادامه این استراتژی تاکنون اصلی‌ترین راه انتقال عفونت هپاتیت B از بین رفته است و موارد ابتلای از این طریق به حداقل ممکن رسیده است.

شیوع پایین هپاتیت در جمعیت ایرانی

بنابر اعلام وزارت بهداشت، بر اساس اتخاذ همین سیاست‌های پیشگیرانه هم در حال حاضر شیوع هپاتیت B در جمعیت عامه کشورمان تقریباً یک درصد و شیوع هپاتیت C حدود نیم درصد در جمعیت عامه است؛ بنابراین شیوع هپاتیت در جمعیت عامه ایرانی بسیار پایین است.

درواقع به اذعان دکتر رشید رمضانی - رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت، بروز هپاتیت B و C در ایران در جمعیت خاصی مانند معتادان تزریقی رواج دارد که در این جمعیت، ۳۰ تا ۳۵ درصد آلوده به هپاتیت C هستند. از طرفی پس از ۳ دوره بررسی هپاتیت B و C در زندان‌های کشور مشخص شد که میزان شیوع هپاتیت C به میزان ۵.۹ درصد و هپاتیت B حدوداً ۲ درصد است. گروه دیگری که دارای رفتارهای پرخطر جنسی هستند نیز در معرض ابتلا به هپاتیت B و C هستند؛ به طوری که هفت درصد این افراد مبتلا به هپاتیت C هستند. در واقع اکنون بالغ بر ۱۸۵ هزار مبتلا به هپاتیت C در کشور داریم.

از هپاتیت B و C چه می‌دانیم؟

ایران در حال حاضر جزو کشورهای با شیوع نسبتاً کم هپاتیت B به شمار می‌رود. این بیماری هر دو حالت مزمن و حاد را ایجاد می‌کند که می‌تواند از یک عفونت ملایم با طول مدت چند هفته تا عفونت شدید و گرفتاری مادام‌العمر گسترده باشد. ۹۵ درصد افرادی که آلوده می‌شوند ممکن است ظرف شش ماه بدون هیچ درمانی عاری از ویروس شوند؛ ولی برخی هم به فرم مزمن بیماری مبتلا می‌شوند. در این بین نیز حدود ۱۵ تا ۳۰ درصد در طی ۲۰ سال در نهایت مبتلا به سیروز و سرطان کبد می‌شوند.

شایع‌ترین راه انتقال هپاتیت C از طریق تزریق نایمن، استریلیزاسیون ناکافی تجهیزات پزشکی و خون‌های آلوده است ولی با احتمال کمتر از طریق تماس جنسی غیر ایمن و از طریق مادر به کودک نیز

منتقل می‌شود. با وجود این از راه شیر مادر، غذا، آب یا تماس‌های عادی مثل بغل کردن، بوسیدن، غذا و نوشیدنی مشترک با فرد آلوده، بیماری منتقل نمی‌شود. این بیماری در سال‌های اخیر با کشف داروهای جدید تقریباً به طور کامل قابل درمان بوده و ویروس از بدن فرد مبتلا به طور کامل پاک می‌شود. دوره نهفتگی این بیماری دو الی شش ماه است و تقریباً ۸۰ درصد افراد مبتلا به فرم مزمن هیچ علامتی نشان نمی‌دهند.